

12 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats]
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te
Amsterdam,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders van Maastricht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 10 november 2011. Op 20 januari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen door [naam], vice provinciale overste, namens [naam], provinciaal overste van de congregatie.

Op 12 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen.

Namens de Congregatie is verschenen vice provinciale overste [naam] en broeder [naam], lid van het provinciaal bestuur.

2. De klacht

2.1. Klager zat op [school] in [plaats]. In de vijfde klas kwam klager in de klas van aangeklaagde. Vrijwel vanaf het begin van het schooljaar 1960/1961 mocht klager van aangeklaagde na schooltijd 1 à 2 keer per week een tekening maken op het schoolbord naast zijn lessenaar. Dat was een hele eer. Nadat klager klaar was met tekenen, vroeg aangeklaagde of klager bij zijn lessenaar kwam staan om postzegels te kijken uit zijn verzameling en catalogi. Tijdens het postzegels kijken trok aangeklaagde klager steeds dichterbij zich aan. De arm die aangeklaagde om zijn middel sloeg, voelde klager eigenlijk niet eens en later ook niet de hand die over zijn benen gleed. Klager vond het niet vreemd en zag er geen kwaad in.

Na een kwartier/half uur mocht klager dan een postzegel uitzoeken. Na een aantal weken te zijn betast bij zijn lessenaar wilde aangeklaagde klager zijn postzegels laten bekijken helemaal achter in de klas. Aangeklaagde begon eerst weer te betasten maar nu ging zijn hand verder omhoog over de benen en dijen van klager en vervolgens naar zijn geslachtsdeel. Weer wat later trok aangeklaagde klager dicht tegen zich aan en begon hij klager te zoenen op zijn wang en in zijn nek. Op een gegeven moment begon aangeklaagde te friemelen aan zijn eigen geslachtsdeel en bracht hij de hand van klager ook naar het geslachtsdeel van aangeklaagde. De gebeurtenissen vonden zo'n tweemaal per week plaats en na elke 'sessie' kreeg klager een postzegel.

2.2. Daarna verplaatsten de seksuele handelingen zich van het klaslokaal naar de aula. Na de eerste keer van een les over dieren vroeg aangeklaagde klager te helpen met het terugbrengen van het opgezette dier naar de vitrine naast de aula. Nadat het dier was teruggezet, vroeg aangeklaagde klager nog even mee te komen. Zij betraden een ruimte wat in de herinnering van klager de omkleedruimte achter het podium was. Klager moest eerst zijn jas uitdoen. Vervolgens moest hij zijn broek en onderbroek omlaag doen. Aangeklaagde deed voor hoe klager met gespreide benen voorover moest gaan staan en de stoel moest vastpakken. Daarna kwam aangeklaagde achter klager staan en begon hij hem te kussen in zijn nek en op zijn wang en duwende bewegingen te maken tegen zijn achterste. Aangeklaagde hijgde daarbij net zoals in het klaslokaal. Klager voelde wat tussen zijn billen en aan zijn anus. Klager wist niet wat hem overkwam maar het deed enorm zeer. Klager moest huilen van de pijn en de schrik. Aangeklaagde stopte niet en werd zelfs boos. Toen aangeklaagde ophield, mocht klager zijn broek en onderbroek weer omhoog doen. Aangeklaagde zei dat hij dit aan niemand mocht vertellen, anders zou klager van school gestuurd worden. Dit penetreren gebeurde vervolgens wekelijks en hield pas op toen klager overging van de vijfde naar de zesde klas. Uiteindelijk heeft het seksueel misbruik dus een (school)jaar geduurd. Klager heeft het uit angst thuis nooit durven vertellen.

2.3. Door de overgang naar de zesde klas kwam er een einde aan het seksueel misbruik. Maar de mentale schade begon zich toen te uiten. De cijfers van klager daalden dramatisch. Het gevolg was dat klager naar de VGLO moest. Niemand vroeg zich af hoe klager van een normale leerling plots kon afzakken naar zo'n laag niveau. Op zijn 13^e ontspoorde klager volledig, ging stelen en richt vernielingen aan. Zodoende kwam klager in aanraking met justitie en reclassering. Zij kregen klager weer op het rechte pad. Klager heeft vanaf zijn 16^e tot zijn 42^e zo'n vijftien dienstbetrekkingen gehad. Klager heeft moeite zich te handhaven in een (benauwde) gezagsverhouding. Uit schaamte heeft klager het lange tijd aan niemand durven te vertellen, pas op 23-jarige leeftijd, toen klager soms erectieproblemen had, vertelde hij het aan zijn toenmalige huisarts. Veel later ook aan zijn tweede echtgenote. Rond zijn 45^e aan zijn hulpverleners omdat hij niet langer meer 'normaal' kon functioneren vanwege depressies, angsten en woede-aanvallen. Klager heeft ook moeite met het uiten van genegenheid. In 2000 is klager in de WAO terechtgekomen en volledig arbeidsongeschikt verklaard. Klager heeft ongeveer tien jaar wekelijks psychotherapie gehad. De therapie is een aantal jaren geleden afgesloten omdat zijn toestand beheersbaar was met medicijnen die hij nog steeds dagelijks moet innemen en welke door een psychiater en later door de huisarts zijn voorgeschreven.

2.4. Klager heeft destijds aangeklaagde al aansprakelijk willen stellen, maar er bleek sprake van verjaring. Klager had excuses van aangeklaagde willen hebben. Aangeklaagde had moeten weten wat voor schade hij klager heeft berokkend. Klager is uiteindelijk afgekeurd door de psychische gevolgen van dit misbruik en hij slikt nog steeds medicijnen. Daarom wil klager financiële compensatie verkrijgen voor dit leed en voor de gevolgen daarvan zoals het gemis van levensvreugde en derving van inkomsten en pensioen en voor de gemaakte

medische kosten en reiskosten. Tenslotte hoopt klager dat zijn klacht bijdraagt aan het proces om seksueel misbruik binnen de RKK in de toekomst te voorkomen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De provinciaal overste heeft om recht te doen aan de ingediende klaagschriften naar vermogen onderzoek gedaan in de archieven van de Nederlandse provincie en hij is in contact getreden met personen die mogelijk opheldering zouden kunnen geven. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagden, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Ter zitting heeft vice provinciale overste [naam] de klacht erkend en namens de Congregatie zijn oprechte verontschuldigen aangeboden. Ook wil de Congregatie de pijn erkennen die klager heeft geleden vanwege hetgeen hem is aangedaan door aangeklaagde. Vice provinciale overste [naam] heeft aangeboden te allen tijde bereid te zijn tot een openhartig gesprek, in de hoop hierdoor bij te kunnen dragen aan de verwerking van hetgeen hem is aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn de feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hier niet alleen van overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop klager zijn verhaal heeft verteld. Maar ook zijn de klachten tegen aangeklaagde met zaaknummers 2011 T476 en 2011 T486 gegrond verklaard, waarin ook meerdere opvallende overeenkomsten zijn tussen de verklaringen van de verschillende klagers. Ook vice provinciale overste [naam] heeft, mede op grond van klachten van anderen die tegen aangeklaagde zijn ingediend, het door klager gestelde misbruik ter zitting erkend.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 11 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Vice provinciale overste [naam] heeft

daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie onomwonden het leed te erkennen en spijt te betuigen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Congregatie Broeders van Maastricht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 mei 2012 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en prof. dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Provinciaal Overste van de Congregatie Broeders van Maastricht en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Provinciaal Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Provinciaal Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciaal Overste.